

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L Ó J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276.

TOLLHEGYEN.

— április 2.

(Menő és jövő zászlóalj.) A 39. gyalogezred ura kelt, meg sem áll velők a gőzkecsi, a míg a határszélre nem érnek. A mi fiaink, délceleg magyar fiuk távoznak tőlünk és költöznek merő idegenbe. Sajnáljuk, siratjuk őket. Debrecen helyett Bród — ez bizony elég keserves állapot nekik is, magunknak is. Szerettük őket, szerettek bennünket, tisztjeikkel a polgárság fentartotta a közmondásos „kölesönös jó egyetértést.” A távozókat helyét nem magyar katonák foglalják el, hanem nemzetiségiek, a kiknek kétféle „okuk” van arra, hogy a magyarokat ne tekintsek rokonszenves érzésekkel. Ez okok egyike a hadsereg ama bizonyos „hagyományos szelleme,” melynek megváltoztatását célozza a most folyó nemzeti küzdelem, másika pedig az a sajnálatos ellentét, mely a nemzet és nemzetiségek között ma csak oly erősen tartja magát, mint évekkel ezelőtt. Minda mellett szerfölkött sajnálnók, ha ebből a helyzetből kifolyólag az ide helyezett katonák és a szinmagyar debreceni közönség között feszült viszony támadni és még inkább sajnálnók, ha ebből az oly kellemeilen összeütközések, kardafférek és egyéb, a lapokban elég gyakran tárgyalt szerencsétlen incidensek következneek. Arra intjük tehát mind a polgárságot, mind az ujonnan ide érkező zászlóalj tisztikarát, tegyék lehetővé, hogy ama hírlapi szenzációk. Kölesönös jóakarattal mindkét részről elkerültesse. Ne provokáljunk, provokációknak ne ugorjunk be. Még az sem okvetlen szükséges, hogy a mikor a kávéházban a „Hymnus”, vagy a „Kossuth nóta” harsan fel, mi a katonatisztek felállítását követeljük, ők pedig tintet leg kivonuljanak, vagy a cigányt elhallgattassák. Ebben a mai puskaporos levegőben tartjuk szárazon a puskaport, de ok nélkül ne igen pufogtassuk egy részről sem.

(Hősieskedés nőkkel szemben.) Budapest lelkes művésznői az utcákon akarták árusítani a tulipánt, de a hős belügyér a szép szándékot tilalmával elfojtatta. Ismétlődés a Bach és a Scherling korszakából, jele annak, hogy milyen gyöngye lábbon áll az önkényuralom, amely még a nőktől, a gyöngéd női kéz által tartott virágtól is fél. Sok bolond, sok gonosz dolog történik ma-napság, a melyeket nem fogunk elfelejteni,

a melyekről meg fogunk annak idején emlékezni. A hazafiaknak átnyújtott tulipánhoz fűzzünk egy-egy szál nefelejtset a hazaárulás számára.

(Széll Kálmán faüzlote.) Széll Kálmán Bécsben járt. Kezdetben azt hittük, hogy kibontakozásban utazik, majd kisült, hogy csupán valami faeladást bonyolított le. Így is érdekes az utazás. Különösen ha az osztrák fán szándékozott tudadni, a melytől ott nem látják az erdőt. Vagy arról kívánt gondoskodni, hogy a bécsi fák ne érjenek az égig. Vagy az önálló vámterület sorompóihoz szükséges faanyagot liferálta. Nem is beszélve arról, hogy esetleg a gróf Tisza István által jósolt bitófákat akarta felajánlani az osztrák szájhősöknek. Vagy olyan fája termett, a melyből Fejérváry-Vészi uréknak könnyű lesz vaskarikát fabrikálni. Mindez esetekben figyelemre méltók tehát a Széll Kálmán faüzlotei.

méltányosság hiánya.

— április 2.

(B.) A rosszakarattól méltányosságot várni nem lehet. Ahol a hideg ész tervezetesei teljesen kiszorítják a szív érvényesülésének lehetőségét, onnan csak az idealista, vagy a bolond — ami leggyakrabban egyértelmű — várhatnak méltányos cselekedetet.

Különös alkalomból irtuk le ezeket a frázisszerű igazságokat. A szív kényeszerének hatalma azt parancsolta, hogy a háziezred távozása alkalmából párhuzamot vonjunk a jelenlegi kormányállapotok és a méltányosság között és következtetés gyanánt megállapítsuk az utóbbi teljes hiányát.

Ez a hely, amelyre az állampolitikai tévedések és bűnök ostromozása tartozik, nem alkalmas arra, hogy a háziezred távozása alkalmából hulló könyveket nyilvánosan szaporítsuk. — A könyv és fájdalom recenzióját átengedjük lapunk más helyén a krónikásnak.

Amire ezen a helyen rá akarunk mutatni, az a háziezreddel távozó önkéntesekkel van szoros összefüggésben.

Felesleges volna hosszasan elmélkedni afölkött, hogy a távozó önkéntesek vérségi kötelék révén nagyrészt Debrecen intelligenciájához vannak fűzve.

Debreceni származású, Debrecenben élő fiuk, akiket születésük óta ezer édes szál köt ehhez a metropolishoz.

Amidőn önkéntesi évük leszolgálása elodázhatatlanná vált, — azzal a jóleső érzéssel öltötték fel a katonaruhát és vele együtt az addig ismeretlen terhek egész sorozatát, hogy az új élet szenvedéseit a családi környezet melegével fogják majd enyhíthetni. — Nagy vigasztalás ez annak, aki a polgári élet környezetéből, amelyet évek során keresztül megszokott, — belép egy idegen környezetbe, amelynek más a világnézete, más a temperamentuma, más az emberszeretete!

Az idegen környezet szokásainak, törvényeinek keserű utóízét a családi kör melegével akarta és szándékoita enyhíteni a védtörvényutasítás azon része is, amely az önkéntesi jog kardinalis tételéhez, — az egy éves szolgálati időhöz, — a szolgálat helyének megválasztását is hozzákapcsolta. A törvény ugyan a ridegen számító államakarat kifejezője, de azt a szabályt, hogy a szívet teljesen nem negligálhatja, — a modern államtan nemcsak elismeri, hanem alkalomadtán alkalmazni is igyekszik.

Mondhatnók ezért, hogy a szolgálat helyének megválasztása az önkéntesijogban, — a törvény szíve. Jog, amely érzésre támaszkodik, rendelkezés, amelynek méltányosság a rugója. Haszná mérhetetlen. A katonasor szigorúságának előre vetődő árnyékát feledteti, a szolgálat nehézségeinek kinzó gyötrelmeit eítünteteti. Emellett azt a kecsgető előnyt is nyújtja, hogy a szegénysorsu önkéntes, akinek idegen városban, vagy éppen faluban a komisz katonakosztion kellene sanyarognia, — a családi tűzhely mellett mindig megkapja a maga izletes, ámbátor szerény falatjait.

A háziezreddel immáron eltávozott önkéntesek előtt is ezek a gondolatok lebegtek, amidőn védkötelezettségük elodázhatian ideje elkövetkezett. Mindnyáján jól tudták, hogy idegen környezet sajátságos levegőjébe lépnek, de amelyet majd az otthon melegével fognak enyhíthetni.

Reményük, vágyuk csak részben teljesedett. Szolgálati évük nehezebb

Sirolin

Emeli az étvágyat és a letehető, megemelt a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mitohgy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegeinkint 4.— korona

felét ocsmány, kis boszniai faluban kell eltölteniök, távol mindattól, amihez a kinlódások nehéz percei után olyan csillapító érzéssel hozzásimultak . . .

Miután a védtörvény utasítása az, hogy az önkéntesek az ezred törzséhez tartoznak, azt követni kötelesek, — törvényre való hivatkozással nem emelünk óvást elszállítatásuk miatt. Ellenben megillet minket az a jog, hogy elszállítatásukat az államkormányzatban most uralkodó méltánytalanságnak tudjuk be.

Egyáltalán nem lett volna szükség törvénymegkerülésre, — amiben egyébként Fejérváry kabinetje világrekordot ért el, — ahhoz, hogy a debreceni önkéntesek tervezetéseiknek megfelelőleg továbbra is körünkben maradjanak. A hadsereg belső szervezete vonatkozó minden intézkedés ő felsége legsajátosabb joga, tehát nem ütközött volna semmiféle törvénybe az az intézkedés sem, hogy a debreceni önkéntes-fiúk a 61-ik gyalogezred törzséhez csatoltassanak. Megtörténhetett volna ez annál is inkább, miután a szolgálat helyének szabad megválasztása s az ebben megnyilvánuló méltánylás ezt indokolta is tette volna.

De az a bökkenő, hogy a Fejérváry-kabinet programjában nem ismer méltányosságot. Nekünk pedig, akiknek állandóan a törvény *betűinek megsértése* miatt kell küzdenünk a mai kormányzat ellen, — céltalan volt volna a törvény *szellemében* megnyilatkozó méltányosság hiánya miatt óvást emelnünk.

Utólag is csak azért tettük azt, hogy a hosszú bűnlajstromnak egyik, helyi jelentőségű sérelmére rámutassunk és ismételtén indokoljuk azt az elkeseredést, amelyet a mai kormányzat lépten-nyomon szül.

Kis hibák szülik rendszerint a nagy tragédiákat. Mi nem tudjuk elképzelni,

hogy a katonai szellem szempontjából jó katonák lehessenek azok, akiket indokolatlanul, erőszakosan elszakítottak a családi tűzhelytől, — érezve azt, hogy ők igen csekély méltányosság alapján továbbra is maradhattak volna Debrecenben.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 2.

A politikai események most már szorosan fejlődnek. A történet dolgok bizonyítják, hogy a kormány kötött marzsutával indult a harcba, készen minden tervével s most éppen ezért módjában áll habozás nélkül haladni előre a maga kitűzött útján.

Politikai körökben beszélnek, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök *holnap Bécsbe utazik* és megjelenik kihallgatáson az uralkodónál. Ez audienciának hírszerint, első sorban az a célja, hogy a miniszterelnök aláírassa a felséggel azt a manifesztumot, melyet az országgyűlés egybe nem hívása alkalmával a nemzethez intéznek, célszerűségi (?) szempontokkal megokolandó azt a szokatlan tény, hogy az országgyűlést most nem hívják össze a törvényes határidőn belül.

*

Fejérváry Géza báró miniszterelnök — politikai körökben elterjedt hírek szerint — ugyancsak e kihallgatása alkalmával fogja a királytól kérni Kristóffy József belügyminiszter *felmentését*. Ez a dolog már annyira elő van készítve, hogy nem fog akadályokba ütközni s — hírszerint — a közel napokban már megjelenik a hivatalos lapban Kristóffy József felmentése. Helyét egyelőre a miniszterelnök foglalja el, csak később nevezik ki *Rudnayt*.

*

Koalíciós körökben eltérő felfogással beszélnek arról, hogy Kossuth Ferenc teg-

nap nyilatkozott a keresztény-szociálisták előtt. A függetlenségiok nagyon tartanak attól, hogy az országban nagy visszatetszéssel fogadják ezt a beszédet.

A fővezérek, miat rendezen, ma délután is össze jöttek tanácskozássra Kossuth Ferenc lakásán s megállapodtak abban, hogy a vezérőrs bizottság szerdán tart ülést a függetlenségi-pártban.

(Elhunyt főrend.)

Gróf Berehtold Zsigmond, főrendiházi tag, 69 éves korában, Budapesten elhunyt.

(Független bírák ítélete)

A budapesti V. ker. járásbíróóság ma végzésileg kimondotta, hogy Rudnay Béla kir. biztos által Pestmegye alispánjává kinevezett **Csapó Loránt nem tekinthető törvényes alispánnak, így tehát Csapónak a nevezett járásbíróósághoz intézett átirata sem tekinthető hivatalosnak.** A végzés indokál a közigazgatási bíróság döntvénye szolgál, a mely ki mondja, hogy a királybiztosnak nincs több hatásköre, mint a főispánnak, így tehát alispánt sem nevezhet ki. Csapó a végzést átadta Rudnay királybiztosnak.

(A gyülekezési jog.)

A tegnapi vasárnap még teljes csöndben mult el. Kristóffy rendelete, amelylyel formá szerint visszaadta a gyülekezési szabadságot, későn jött. Egy hét múlva azonban annál tüzesebb és hangosabb lesz ez az ünnepnap, mert jóformán nincs kerület, a mely az első alkalmat meg ne ragadná, hogy kimondja az eddig beléfojtott szót. Hogy milyen önkényesen és mennyire az érdeke és kedve szerint rendelkezik ez a kormány a jogokkal, azt a gyülekezési szabadság dolgában való eljárása illusztrálja a

Mandzsú riadó.

(Az „Aranyhalász” japán mesejátékából.)

Rajzik a „svába,”
Nem fér honába,
Falánk fajtája
Kitelong.
Sápadt majom-faj,
Orgazda, tolvaj,
Martalóc, kalmár,
Félbolond.

Kicsiny keresztel,
Mely csalva veszt el,
Ájtatos szent pap
Jön elébb.
Uj hitre szoktat,
Imádni oktat
A maga vézna
Istenét.

Ha benn a pap már,
Bejő a kalmár,
Sötét hajókon
Hoz hadat.
Pokróc a pokróc,
Durvább a matróz,
Bortál ha részeg,
Kéjt ha kap.

Menekve jöttünk,
Halál mögöttünk,
Gyalázat, kintpad,
Gyötrelém.
Fehér utálat,
Ördögi állat
Öldököl uton,
Utifélen.

Düh van szívünkben,
Fegyvert kezünkbe!
Japáni testvér,
Adj segílyt!
Rengjen az ős-föld,
Mig, aki rá tört,
Kiüzzük onnan
A fehért! . . .

A „Szabadság”-nak írta:

Zempléni Árpád.

Agatha nővér.

(Elbeszélés.)

— Írta: H. Nagy Jenő. —

I.

Kürthy Agatha apáca lett. Leánykori ruháját felcserélte a fekete apáca-ruhával, leánykori álmait, örömeit a zárda egyhangu életével.

— Szegény kis leány — mondották sokan — nem tudja, mit cselekszik. Nem ismeri még az életet s már is lemond annak örömeiről. Majd megbánja, de akkor későn lesz!

Agatha tizennyolc éves volt. A zárdából, hol tanult, csak egy éve jött haza, tele vidámsággal, életkedvvel. A hosszú zárdai élet után megkönnyebbülten sóhajtott fel s nemsokára már ő lett a társaság központja.

Olyan volt, mint egy tavaszi, verőfényes nap: szép, derült s olyan szerény, mint egy tavaszi ibolya.

Szerette mindenki, csak az nem akiről Agatha ábrándozott, akinek nevét imádságába foglalta, akibe szerelmes volt: Havas Ákos.

Agatha egy vadászaton ismerte meg Ákos, ki mindjárt az első perctől fogva rabul ejtette a kis apáca növendéket.

Agatha nagyon szerelmes lett Ákosba. Szokatlan, új érzelem volt ez Agatha előtt, akinek ezelőtt egész lényét betöltötte a vallás szent eszméje s a kegyes apácák előadása.

— Első szerelem! — magyarázta Boriska, Agatha legbensőbb barátja, kinek Agatha őszintén mindent megvallott.

Ákos járatos volt a Kürthy házhoz s gyakran ellátogatott oda, de minden cél nélkül. Egész közömbös volt Agatha iránt. A csinos, szende leány iránt érdeklődött, de minden vonzalom nélkül.

Óh, hogy fájt ez Agathának. Hogy hőszerelme nincs viszonzva, hogy az, ki szíve érzelmeit bírja, viszont nem szereti.

Hányszor ültek a kerti lugasban egymás mellett, egyedül, hányszor akarta Agatha ilyenkor magát az Ákos keblére vetni s fülébe susogni:

— Ákos! szeretlek, szeress te is!

De visszatartotta magát. Hitte, hogy majd csak megváltozik, hogy megjavul Ákos.

De nem így történt. Lassankint elmaradt a Kürthy háztól s egynehány hónap múlva jegyet váltott egy gazdag özvegyvel. Szegény Agatha! Hogy összetörte ez a csapás.

legjellemzőbben. Egy hónap előtt még a vidéki olvasóegyletek társasvácsoráit is betöltötte és a szabadelpárti képviselők ártatlan beszámolóit is esendőrökkel zavartatta szét, mivel akkor úgy látszott neki jónak. Most Kristóffy otthagyja a belügyminiszteri-umot s elindul az országban „agitációs körutra.” Itt persze szüksége van neki a gyülekezési szabadságra s azzal a zavartalan nyugalommal, amelylyel a multkor hurkot kötött ennek a fontos szabadságjognak a torkára, vonja vissza a betiltó rendeletét, mivel szerinte most már „teljesen nyugodt és higgadt az ország”. Ezt ma ki is adta írásban írva úgy, aminthogy egy hét múlva meg fog jelenni. A választások elhalasztásáról szóló manifesztum, amelynek megoklása viszont az lesz, hogy az ország izgatott hangulata nem bírja ki ezt a tűzpróbát. Ez a ha akarom vehes — teória az abszolutizmusban.

(Kristóffy körutja.)

Kristóffy belügyvivő 4-én, mások szerint 11-én válik meg a belügyminiszteri széktől aztán körutra indul, a melyen az általános titkos választói jog mellett fog vigéckedni. Debrecent éri az a nem kétes szerencse, hogy itt lesz az első Kristóffyféle népgyűlés. Miután itt haladópart nincs, a szociális-tákon kívül legföljebb a rendőrség és katonaság fog a bukott nagyság díszőrségeül szolgálni. Lehet különben, hogy a körutazásból nem lesz semmi. Az „Az Ujság“-ujság legalább így vélekedik.

A királyi biztos működése.

Tánc a főispánért.

(Saját tudósítónktól.)

— április 2.

Többször megirtuk már, hogy a királyi biztos működése azt célozza, hogy Debrecenben a kinevezendő főispán utjait egyen-

gesse. Naszády Iván királyi biztos nem is titkolja ezt és minden kínálkozó alkalommal nyilvánosan hangoztatja.

Az alkotmányvédő bizottság ismeretes leszerelése azt a gondolatot ébresztette a királyi biztosban, hogy nem lehetne-e a kulisssák mögött garanciákat kapni a kinevezendő főispán, incidens nélküli installálására?

Kezdetben úgy látszott, hogy a gondolat jó s a nyomán támadt terv kivihető. Az alkotmányvédő bizottság tagjai a leszerelést komoly értelemben vették és nem akadályozták meg például az igazoló választmány választott tagjait, hogy a kinevezettekkel együtt működjenek.

Ámde az alkotmányvédők úgy értelmezik most a leszerelést, hogy az a királyi biztos teljhatalma előtt való meghajlás volt, amely éppenséggel nem foglalja magában azt is, hogy a kinevezendő főispán incidens nélkül működhetnék, vagyis a közgyűlés főispáni vezetés mellett zavar nélkül funkcionálna.

A városházán nem hiszik, hogy a törvényhatósági bizottság installálná a kinevezendő főispánt. Sőt az az általános hit, hogy minden, ami Kovács Gusztáv elpáholásán kívül történt, kezdődne előlről. Ezért azt a megoldást tartják a város érdekeinek szempontjából a legűdösebbnek, hogy a királyi biztos maradjon kirendelve addig, amíg a politikai helyzet valamiképen jobbra vagy balra fordul.

A királyi biztoságon ezzel szemben arról értesülünk, hogy Naszády Iván mielőbb szabadulni akar terhes hivatalától s ezért a kinevezendő főispán installálását, — ha simán nem mehet, — teljhatalmának fedezete alatt keresztülhajtja, az után pedig kérni fogja a kirendelés megszüntetését.

Városi közgyűlés.

Az albizottságok megalakítása.

(Saját tudósítónktól.)

— április 2.

A városházán ma teljes tanácsülést tartottak a tanácsstagok Kovács József polgármester elnöklésével, amelyen a pénteki közgyűlés tárgysorozatát készítették elő.

Vecsey Imre főjegyző terjesztette elő azt a jegyzéket, amelyet az egyes tanácsosok által benyújtott ügyekről összeállított. Ezek szerint a pénteki közgyűlés legfontosabb tárgya az albizottságok megalakítása lesz. Ezek között is legjelentősebb lesz a jog és pénzügyi bizottság, amelyre a véleményezések egész sora vár már hónapok óta.

Ezenkívül szerepelni fognak a tárgysorozaton a miniszteri leiratok, valamint a tártörvényhatóságok átiratai.

A közgyűlésen Kovács József polgármester fog elnökölni. Elnöki megnyitójában esetleg röviden rátér majd arra, hogy az erőszak előtt opportunusabb volt meghajolni, annál is inkább, miután a városnál felhalmozódó ügyek a közigazgatás funkcióját követelik.

Előreláthatólag nyugodt lefolyású lesz a 6. i. közgyűlés, ámbátor nem lehet tudni, hogy mi készül a kulisssák mögött.

Értesülésünk szerint a pénteki közgyűlés a januárjáról elmaradt közgyűlést lesz hivatva pótolni. Mivelhogy azonban ez a közgyűlés érdemleges munkát nem végezhet, a városi tanácsnak az a terve, hogy e hó 19-én ismét rendes közgyűlést tart a márciusról elmaradt pótlására, amelynek tárgysorozatára több fontosabb dolgon kívül kitűzik a villamos telep, s a vízvezeték és csatornázás ügyét is.

Először fel se akarta venni, de utóbb mindinkább erőt vett rajta a busulás, a csendes melancholia.

Nem használt semmi. Nem lehetett elvinni sehová, nem szórakoztatta semmi, abban a kerti lugásban szeretett naphosszat ülni, melyben Ákossal beszélgetett.

Az őzei táj, tartott fáival, lehullott leveleivel, sárguló s már kiszáradt virágaival nagyon mély nyomot hagyott lelkületén s elhatározta, hogy apáca lesz.

Apja, anyja tudni sem akartak róla.

— Térj eszedre leányom — szölt az öreg Kürthy — s ne álmodoz ilyenekről.

— Apám, engedj — felelt könnyezve Agatha — engedj engem apácának. Megelőgeltem ezt a világi életet, egyedüli menedékem a vallás tisztasága.

Anyja kérlelni kezdte:

— Volna szived bennünket itt hagyni? Hiszen alig hogy hazajöttél, már ismét a zárdába akarsz menni? Mind nem használt. Agatha megmaradt szándéka mellett: apáca lett.

Szakított leánykori multjával, szakított a világ örömeivel s a vallástól remélte lelki nyugalma helyreállítását.

Buzgó apáca lett. Reggeltől estig imádkozt morzsolt a szája, uj ruhája rongyos lett a sok oltár előtti térdepléstől. Minden percét Istennel töltötte, hogy eszébe ne jusson az a másik, szívének Istene: Ákos.

A sok imádság által akarta elfeledni szerelmét megbánni előbbi életét.

Eleinte nehezen ment a feledés. Az imádságok alatt nem Istenhez emelkedtek

fel gondolatai, érzései, hanem annál a férfinnál jártak, ki megrabolta tőle a boldogságot, lelke nyugalmat.

Eleinte tépte, marta szívet a boldogtalanság, a keserves csalódás, de utóbb megnyugodott. A vallás viszaadta lelki egyensúlyát s feledtette vele egykor szerelmét. A hit igazságot kárpótlást nyújtott neki a csalódásért, a korai megpróbáltatásokért.

Most már igazán imádkozott: szívből, ájtatosan. A tönköt és a többi apácák is hamar megszerették. Dicsérték tisztát, igaz vallásosságát, őszinte, szelid viselkedését.

II.

Husvét ünnepe volt. Tavasz, üde levegő töltött be mindent s az emberek buzgón siettek Isten házába a harang hívó szavára.

Agatha is ott térdepelt az oltár előtt. Olyan volt mint egy Madonna. Rózsás arcát nem sápasztotta el, szépségének nem értett a kolostori élet.

Olyan szép volt mint az előtt. Buzgón imádkozott az olvasóján s szeméit csak néha vetette fel a hívőkre.

Egykori szerelme, mely a zárdába való vonulásra bírta, rég kialudt. Ákos, a déceg Ákos, szívének bálványja nem jutott már eszébe s ha mégis néha rá gondolt egykori szerelmére, mint egy szép, de rég elfeledett álom tünt fel előtte.

... A harang hívó szava eihallgatott s az ájtatos hívők ajkán felhangzott a templomi zsolozsma égbeszálló hangja.

Agatha együtt énekelt a hívőkkel ihletett arccal. Egész lényét betöltötte a vallás magasztos érzése. Alig vette észre, hogy egy fiatal pár most ül le az első padba. Csak mikor az ének elhangzott s a pap a misébe fogott nézett rájuk.

Ijedten rántotta vissza fejét. Egész teste remegett, arca fehér lett mint a fal. Tágra nyílt szeme rémülten tekintett a férfira, mert az a férfi a déceg Havas Ákos volt.

A szegény kis apáca, Agatha, remegő testtel, üvegesedő szemmel tekintett Ákosra, ki megjelent, hogy újra felszakítsa a behégedt sebet, hogy újra hatalmába kerítse a szegény kis apácát.

Agatha csak nézett rá. Nagy nehezen elfojtott érzelmei egy pillanat alatt újra felujultak szívében, annak minden bánatával, szenvedésével együtt.

Nem törődött a pap miséjével, a hívők seregével, csak Ákost látta, csak a csalódást érezte.

Érezte, hogy végzetes lépést fog cselekedni, hogy örültség a tette; nem bánta, nem törődött vele. Azt hitte, hogy ezáltal rég elfojtott s most újra felujult szerelmén könnyit!

Felugrott a templom kövezetéről s Ákos elé rohanva, végig vágta magát előtte, öröngve kiáltott fel:

— Ákos, szeretlek még mindig, örökre!

A pénteki közgyűlés tárgysorozatát már a nyomda számára készíti is Vecsey Imre főjegyző. — A hivatalos jegyzék felülvizsgálatára s a tanácsi javaslatok megszövegezésére szerdán délelőtt ismét teljes tanácsulást tartanak a tanács tagjai.

Az az eset, hogy a közgyűlés levegye a tárgyakat a napirendről, kizárt dolog, miután a közgyűlést arra illetékes tisztviselő, a polgármester hívja össze, s a tárgyalás menetébe idegen elem befolyást nem fog gyakorolni.

A háziezred távozása.

(Fájdalmas bucsuzás.)

(Saját tudósítónktól.)

— április 2.

Fájó szívvel bucsut mondtak ma délután a 39-ik gyalogezred 4-ik zászlóaljának tisztjei és legénysége Debrecennek. A bucsuzás méretei abban a formában folytak le, a melyet ilyen alkalmakra a szolgálati utasítás előír.

A távozáshoz való készülődés természetesen napok óta tartott. — A tisztikar tagjai egyenként felkeresték azokat a köröket, a melyek előttük kedvesek voltak, — míg a törzstisztek hivatalosan is elbucsuztak a város, s az állami hivatalok vezetőségétől.

Az elutazásról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

A kaszárnyában.

Kora délután bizonyos ünnepi hangulat uralkodott a Pavillon laktanyában. A 4-ik zászlóalj legénysége szomorú arccal járt-kelt és lassan lassan minden szükséges intézkedést megtett, hogy örök időkre bucsut mondjon a megszokott kedves falaknak.

Három óra tájban alaromat fújtak, mire a távozó legénység sorakozott. — A katonazenekar szomorú indulót játszott, majd utána a parancsnok ezredes imára vezényelt. — Ezután a legénység négyes sorokban kivonult a pályaudvarra.

A pályaudvaron.

Amerre a zászlóalj elvonult, sűrű néptömeg kísérte. Ifjak, vének, öregek haladtak a szomorú ábrázatu fiuk nyomában és haik sóhajtásuk jelezte, hogy távozásukkal sok szerető, aggódó szívet hagynak hátra.

A katonazenekar az egész utvonalon játszott. A fiuk egyike másika már felszerelés nélkül masirozott.

A pályaudvarra a vasuti hidon átmenve, a hátsó rácsos kapun vonult be a legénység. Az utolsó sínparra volt felállítva a katonavonatnak azon része, amelyben a legénység utazott.

A ketrecszerű vasuti kocsikba gyorsan történt meg a legénység elhelyezése.

Az elutazás.

A tisztikar tagjai, az önkéntesek és a katonazenekar számára másodosztályú kocsikat állítottak fel a második sínparon. — A kocsik előtt sűrű tömegekben hullámozott a rokonok és érdeklődők serege. — A város részéről hivatalosan jelen volt Kovács József polgármester vezetésével az egész tanács. — Ezenkívül megjelentek nagy számmal a Vilmos huszárezred és a honvédgyalogezred tisztjei is.

Hivatalos bucsuztatás nem volt.

Azokat a kocsikat, amelyekbe a legénységet helyezték el, hozzácsatolták a másod osztályú kocsikhoz. A tisztiek, önkéntesek egyenként elbucsuztak ismerőseiktől és hozzátartozóiktól.

Mikor a budapesti gyorsvonat berobogott, a katonazenekar rázendített a Rákóczi-indulóra, s a vonat lassan megindult. —

Kendőlobogtatásokkal küldtek utolsó üdvözlést a peronon várakozók távozó szeretteiknek. Itt ott könny szökött az érzékenyebb szívek szemébe.

Különösen megható volt a legénység bucsuja, amidőn magyar nótákat énekeltek és folytonosan lengették a katonasípkát.

A 39-ik gyalogezred 4-ik zászlóaljában a 13, 14, 15 és 16-ik századok távoztak el Debrecenből. A legénység Petrinyába van vezényelve, míg a törzs, az önkéntesek és a katonazenekar Boszna-Bródba mennek.

Az utazás csekély költséggel mindkét részről három napig fog tartani.

A 61-ik gyalogezred holnap reggel érkezik meg Gyulafehérvárról.

Irodalom és Művészet.

Gáspár Imre új kötete. A „Jegyzetek” című kötet aláírási ivateit már napokkal ezelőtt szétküldötték. Tisztelettel ajánljuk a nagyérdemű közönség, egyben azon érdeklődők pártfogásába is, a kik aláírási ivateit nem kaptak volna. A kötet, a mint már jelentettük, akkor fog megjelenni, amidőn a megjelenéshez kellő költségek fedezését biztosító aláíráások együtt lesznek. A „Debreceni Újság” díszes kiállításában megjelenő, hét ivre terjedő kötet ára 2 kor. lesz; diszkiadás 3 kor.. Gyűjtőknek tiz aláírás után egy egy tiszteletpéldánnyal szolgál a szerző. Az aláírási ivatek Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe küldendők. Aláíráások eszközölhetők az Egyháztér 2 sz. alatt levő tőzsdében, ugyszintén a Schwarcz nővéreknek a „Biká” val szemben levő tőzsdéjében. — Gyűjtőivek a „Szabadság” szerkesztőségében vehetők át d. u. 2—4 óra közt.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— április 2.

(Új népdalok.)

*Irok, irok egy aranyos levelet,
Lesem, lesem, jön-e rá a felelet?
De hiába irt a babám, hiába!
Elkobozták a cabinet noir-ba.*

*Én vagyok az, én vagyok az, a ki nem jó,
Tárca után élőhaló,
Ugrán levél írogató,
Magyarokat szomorító!*

— A négy évszaktot megismétlik.

A debreceni jótékony négyelet a következő értesítéseket küldötte ma szét posta útján: Minden oldalról érkezik hozzánk a nagy közönség azon óhajta, hogy a páratlan sikerrel rendezett jótékonycélu műkedvelői előadás megismételtessék. Miután a négyelet mely a nagyközönség áldozatkészségéből tartja fenn jótékonycélu intézményeit nem zárkozhatik el a közönség jogos kívánságai elől — viszont a szereplők áldozatkészségét és fáradozását nem kívánja előzetes beleegyezés nélkül lekötöni. Tisztelettel kéri a két jótékonycélu előadásra részt vett összes szereplőit, hogy szerdán, az az e hó 4-én d. u. fél öt órakor a városi színház színpadán kölcsönös eszmecsere kicserélése végett okvetlen megjelenni sziveskedjenek. — Kedves szereplőinket a szerdai okvetlen viszontlátásig szívélyesen üdvözli a rendezőbizottság. Eddig a meghívó. Ösmerve a szereplők hangulatát a sikerült estélyt a jövő hét szerdáján vagyis e hónap 14-én a színházban ismét megtartják. A négyelet kívánságára jegyekre előjegyzést már a mai naptól elfogad Letzter József fényképészeti műtermének irodája.

— **Márk Endre ünneplése.** A debreceni dalegyület diszközgyűlésen ünnepelte Márk Endrét, mint a dalegyület husz éves elnökét. A diszközgyűlés a kereskedő társulat ter-

mében folyt le igen nagy közönség előtt. A közgyűlés elején Zong János és Kovács János, mint adalegyület 25 éves tagjai aranyérmeket kaptak, Péter Gábor husz évi működéséért ezüstérmeket, Magoss György és Kovács Mihály 15 évi működésük után bronzérmeket kaptak, míg Govrik Miklóst és Horváth Jánost elismerő oklevéllel tüntették ki. Csurka István tanító, a dalkör jegyzője hosszan, szép beszéd keretében méltatta azokat az érdemeket, melyeket Márk Endre a dalkör érdekében 20 évi elnökösködése alatt kifejtett. A dalegyület háláját akarta leróni akkor, mikor Kovács János festőművészszel megfestette Márk Endre arcképét. Az arcképről Csurka beszéde alatt hullott le a lepel. A dalkör jegyzője aztán szép aranygyűrűt adott át emlékül az elnöknek, ki meghatóttan köszönte meg a dalkör tagjainak szeretetteljes ragaszkodását. A tisztikarba újból az eddigi tisztviselőket választották meg, végül elhatározták, hogy hangverseny körutat rendez a dalárda Horvátországban, Dalmáciában és Boszniában, hol mindenütt jótékonycélu hangversenyeket tartanak. Este az Angolkirálynő szálloda éttermében fényes díszlakoma volt, melyen egymást érték a pohárköszöntők.

— **Eljegyzés.** Geiger Sámuel leányát Adélt eljegyezte Spitz Béla kereskedő Nyiregyházáról.

— **Hugó napján.** Kedves ünnepély folyt le a tegnapelőtti Hugó-napon az üzletvezetőség titkárságában, melynek főnökét, Motesinszky Hugó osztályfőnököt összes személyzete és főhivatalnoktársai névnapja alkalmából üdvözölték volt. A tiszteletnek örvendő főnök népszerűsége a legnagyobb mérvben sugárzott vissza az intim jelenetből és a halomra hordott kedveskedési ajándékok átnyújtásakor megnyilatkozó szellemes humor jótékonyan emelte ki a jelenet komoly hangulatát, a melyet az egymást becsülő férfiak üdvözlő készszoitása szokott a szürkén elszaladó köznapiság egyes emeltebb mozzanataikor kiváltani.

— **Választás az izr. hitközségnél.** A debreceni izraelita hitközség 1906. évi április hó 8-án, vasárnap délelőtt 9 órakor József kir. herceg utcai (26. sz., emelet) tanácstermében választó nagygyűlést tart, a hitközség összes választói joggal bíró tagjait ezuton is meghívja Falk Lajos vb. elnök. Tárgy: Negyven hitközségi képviselő választása.

— **Vaday előléptetése.** A budapesti államrendőrség kebelében ma nagyobb mérvű előléptetéseket eszközölt Kristóffy belügyminiszter. A kitüntetettek között szerepel Dr. Vaday László rendőrfogalmazó, debreceni id. főkapitány is, akinek a rendőrkapitányi címet és jellegat adományozta Kristóffy. Ilyenmódon hamar megtörténhetik, hogy Vaday egyszerre csak faképnél hagyja Debrecent. Quo usque tandem . . .

— **Ménvizsgálat.** A város gazdasági intéző bizottsága vasárnap délután tartotta meg az epraskeriben a fedező ménék osztályozását. A 40 közül 36-ot alkalmasnak találtak. Beosztották a törzsgulyába a bikákat is. A vizsgálaton részt vett Illosvay Tamás huszárszázados, a méntelep új parancsnoka is.

— **A talált csecsemő.** Mai számunkban részletesen foglalkoztunk a nyulási kut rejtelmével. A kutban talált csecsemőt ma dr. Iso János törvényszéki orvos felboncolta és megálapította, hogy a csecsemő halálát közvetlenül a kutba-dobás után fulladás okozta. A felboncolás azt is kiderítette, hogy a csecsemő két hétig volt a kutban.

— **A talmudista tragédiája.** Friedmann Sámuel, a szerencsétlenül járt talmudistát ma dr. Isoó és dr. Láng törvényszéki orvosok felboncolták. A boncolás növénymérgezést állapított meg halála okául.

— **Uj iparosok.** Március hó második felében a következő iparosok váltottak iparigazolványt: Grünspan Ignác sütő Nyil utca 141. Szombathy Sándor asztalos Nyil-u. 153. Kovács István lakatos Mester utca 63. Szilágyi és Benesik cipész Batthányi-utca 6. Horváth Mihály szabó Szt.-Anna utca 6. Schön Sándor keztyű és kötszerész Piac-u. 12. Papp Viktor eszmadia Csillag-utca 84. Nagy Jánosné cipész Méliusz tér 8. Liebermann Mór nyomász Piac-utca 26. Szabó Anna Mária női ruhavarró Piac-utca 20. Pellegri Benedek gipsz-figura készítő Szent-Anna-u. 27. Mészáros István kisebb kőműves Késez-utca 60. Sarkadi István 2 fog. 9. sz. Csigekei 27. Róth Zsigmond vendéglős Hatvan-utca 8. Weisz Gyula butorkereskedő Simonffy-utca 6. Róthman Sámuelné rőfős és rövidáru ker. Csapó-utca 11. Máthé Imre szatós Mester-utca 5. Tóth György szatós Mórtelep 20. Jándi János bazar-áru Kertész-utca 4. Rácz Herman droguista Piac-utca 42 szám.

— **Ifju Sporzon Pál** vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta szabad előadását a gazdasági tanítózat tantervében a Széki Ákos féle szabadalmazott önműködő fagy- és hó jelző készülékről. — A szakzerű előadást igen sokan hallgatták meg különösen a gazdálkodók, akik szövlőszettel foglalkoznak. Ifj. Sporzon természetben is bemutatta a készüléket, megmagyarázta annak világra szóló előnyeit, különösen hangsúlyozta annak nélkülözhetetlenségét a szövlőszeti művelésnél, maga részéről pedig, nyugodt lelkiismerettel ajánlja mindenkinek annál is inkább, mivel tökéletességéről a Pallazon történt kísérletezésnél teljesen bevált. Biztos helyről úgy értesülünk, hogy a Széki Ákos féle szabadalmazott hőmérőt részvénytársaság fogja előállítani, melynek gyártási helye Debrecen lesz. Ifju Sporzon, hogy előadását kibővítsé, a hazai kutakról beszélt, szépen, tárgyilagosan. Ilyen szép és a gazdálkodók érdekeit felölelő tartalmas előadást, szeretnénk minél gyakrabban hallgatni.

— **Rendőri hírek** Csucsai Antal jelentette Prezanszky kőművest, hogy az a javításokra kapott hat koronát elmulatta. — Czilly Mihály árpádtéri kereskedőnek címtábláját ismeretlen tettesek ma reggelre virradóra ellopták.

— **Csábítás kivándorlásra.** A belügynök körrendeletben hívta fel Hajdúvármegye és Debrecen város törvényhatóságát, hogy a délamerikai Argentica-ba való kivándorlást akadályozza meg, mert ott csak az aratás idejére kapnak munkát. A kivándorlásra az udinei Caffaró-cég csábítja a népet.

— **Elismert legjobb gyártmányú férfi kalapok óriási választékban kaphatók Feketénél.**

— **Teljesen feloszlik Mentze Henrik újdonságok áruháza Piac- és Szent Anna utca sarkán.** Virág vázák, tükrök, képkeretek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bőrdöngők s mindenféle célszerű újdonságok beszerzési áron alul árusítatnak el.

139 x-24.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerésztárában, Piac-utcán.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

— **Tüdővész gyógyítható.** Igaz ugyan, hogy mindenkor klimatikus és dietetikus kúra, valamint a por stb. eltávolítása a fődolog, amellel azonban a gyógykezelés sem elhanyagolandó. Első helyen állanak a bükk-fakátrány-preparátumot, de korántsem mindegy, bármelyik ily preparátumot használunk. A legjobbnak és megfelelőbbnek — mert teljesen méregtelen és jóízű — a „Sirolin-Roche,” a creosot preparátumok ideálja, mely minden gyógyszerésztárában kapható.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Öngyilkosok napja.

Hajdumegye életuntjai.

(Saját tudósítónktól.)

— április 2.

Felesleges volna frázisszerű jajgatásokban keseregni afölött, hogy Hajdumegyében ma három helyen dobta el magát az életet egy-egy életunt. Ezzel segítve a tényen úgy sem lesz. Ellenben arra rá lehetne mutatni, hogy az öngyilkosságok oka végeredményben az a beteges vágy, amely hősiességek tekinteti ezt a gyávaságot.

Minden bajnak kell, hogy legyen orvosa. — Ha a társadalom felemeli tiltakozó szavát azon elfajulás ellen, amely jognak hiszi az öngyilkosságot, bizonyára kevesbedik majd a szám és vele együtt a szokásos feljajdulás.

A mai öngyilkosságok itt következnek:

Elep szenzációja.

A csendes elepi pusztán ma egész nap Kertész Imre tanyabirtokos öngyilkosságáról beszéltek a tanyabirtokosok.

Az ön tragédia reggel történt. Kertész Imre bezárkózott a lakásába és szíven lötte magát.

Mikor a felesége hazatért, a zárva talált ajtót betörtette, férjét vértócsában, átlőtt melletti a földön találta.

A mélyen sujtott asszony, akinek fogalma sincs arról, hogy mi készítette férjét végzetes tette elkövetésére, nyomban értesítette a debreceni rendőrséget az öngyilkosságról. A debreceni rendőrség az értesítéssel a balmazújvárosi csendőrséghez utasította Kertész Imrénét.

A nádudvari életunt.

Nádudvarról távirati értesítés jött ma a debreceni ügyészséghez, hogy Szőnyi Bálint 64 éves gazdálkodó a kora hajnalban felakasztotta magát.

Szőnyi Bálint öngyilkossága okául hátrahagyott levelében ideges fájdalmakat és életuntást emleget.

Az öngyilkosságot Szőnyi hozzátartozói veték észre, de már nem segíthettek a szerencsétlen öreg, mert akkoráig kiszenvedett.

Dr. Várady Sándor kir. ügyész a temetéshez szükséges engedélyt megadta, miután bűncselekmény fennforgását nem látja.

Öngyilkos gyermek.

Alig töltötte be 14 ik életévét a harmadik öngyilkos. Kovács Gyula földesi jómódu földbirtokos hasonló nevű fia. — A jóformán még gyerek-ember ma délelőtt felhasználta a kedvező alkalmat, hogy senki sem volt odahaza és atyja revolverével szíven lötte magát. A golyó átfutta a tüdőt és rögtön halált okozott.

Szülei nem is sejtik az öngyilkosság okát.

Dr. Várady Sándor kir. ügyész, akinek táviratilag jött értesítés az öngyilkosságról, a temetési engedélyt itt is megadta,

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Csütörtök, ápr. 5. „Lady Windermir,” színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének második felléptével. A.

Péntek, ápr. 6. „Essex gróf,” dráma. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének harmadik felléptével. B.

Szombat, ápr. 7. „Létért való küzdelem,” színmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének negyedik felléptével, Bérletszünet.

Vasárnap, ápr. 8. d. u. „Józsi,” bohózat. Bérletszünet.

Este: „Borgia Lukrétia,” tragédia. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének utolsó felléptével. Bérletszünet.

* „A dráma a tenger fenekén” látványossága ma is szép közönséget vonzott a színházba. Kivált a hajótörés és a tenger-alatti kép keltettek nagy hatást. Ardi Ida, Markovics Margit, Sz. Gárdonyi Teréz, Szakács, Ternyei, Györe és Deési kitűnők voltak. A zenét, a ma elvonult katonazenekar helyett, a Kiss Béla zenekara szolgáltatva szép sikerrel.

* **Jászai Mari Debrecenben.** Szenzációs estéi lesznek e héten a debreceni színházban. Mint már ismeretes Jászai Mari asszony, a Nemzeti Színház nagy művésznője jön hozzánk, hogy néhány ragyogó szerepében gyönyörködtesse a színház közönségét. A vendégfellépés szerdán este kezdődik a mikor Stúárt Mária kerül színpadra. A főszerepet, az angol arisztokrata világ egy különös típusát, kreálja ez estén a legnagyobb magyar tragika, a kinek ez az alakítása annak idején nem csak Magyarországon, de a külföldön is szenzációt keltett a színi világban. Csütörtökön Lady Windermer ban lép fel Jászai Mari, a kinek e darabban is ragyogó szerepe van. Pénteken Essex gróft játsza el. A három előadás bérletben és pedig szerda C, csütörtök A, péntek B. bérletben lesz.

* **Kondor Ernő bucsuja.** Holnap este a „Gyurkovics leányok” Horkay Ferijében bucsuzik a debreceni közönségtől Kondor Ernő, ez a talentumos, fiatal színész. A bérletszünetes előadásra, amint értesülünk, a jegyek nagy része elkelt már. Kondor jóbarátai és tehetségének, mindig gondos játékának élvezői teljes számmal jelen lesznek a holnapi előadásra, hogy szeretetük melegével bucsúcsák utnak — Kassa felé, ahová virágvasárnapról szólítja szerződése.

* **Örnagy ur.** A színház legközelebbi újdonsága az Örnagy ur bohózat lesz, amely a hétről Jászai asszony vendég szereplése miatt a jövő heti műsorra maradt. A próbák javában folynak a pompás bohózatból, melynek címszerepében Zilahy Gyula igazgató lép fel.

* **Jegyek a Jászay-féle összes előadásokra** már a mai naptól fogva válthatók a színházi pénztárnál.

TÁVIRATOK.

Forrongó Oroszország.

Bialosztok, április 2. A csendőrpáncsnokság hivatalának elcsobájában ma reggel bombát találtak.

Együtt a halálba.

Kézdivásárhely, április 2. Cáfolva háromszékmegyei községben Katona Zsigmond husz éves gépész és Katona Ida 16 éves jómódu szülők gyermeke, mivel házasságuk eie akadály gördült, öngyilkosságot követtek el.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 2.

(Déli zárlat.)

Buzakinálat gyenge, véstelkedv csekély. Bányadt irányzat mellett egy néhány ezer métermázsa került forgalomba néhány fillérrrel olcsóbb árak mellett. Egyéb gabonanevek közül zab tartott, többi változatlan. Idő: hideg.

Buza áprilisra	16.38—40.
Buza májusra	16.36—38.
„ októberre	16.38—40.
Rozs áprilisra	13.38—40.
„ májusra	13.38—40.
Zab áprilisra	15.72—74.
„ októberre	12.42—44.
Tengeri májusra	13.32—34.
„ júliusra	13.54—56.
Repece augusztusra	27.80—28.

Szerkesztői-posta.

Az „Ország“ szerkesztőségének. G. I. köszöni a kollegiális figyelmet. Ha lesz a dologból gállickó, a könyvecske menni fog.

„A nép nyugodt.“ Köszölik.

K Köszönet. A figyelmeztetés értelmében fogant eljárni.

Falusi asszonyka. Ha valakinek az anyja meghalt, a gyász első hónapjában semmiesetre sem viselhet nyoszolyóleányi tisztet. Ilyen gyász a lakodalom való megjelenését is eltiltja; legfőkébb az egyházi szertartáson jelenhet meg, természetesen feketében.

Vörösmarty életéből.

— Irta: Szabó István —

III.

Miska rebellis.

Nézzük meg a koszorus költőt az iskola falain belül is.

A „classis quinta“ban ott ül az ifju Vörösmarty a terem hátulján; e helyet maga választotta ki, mert ott leginkább alkalma nyílt arra, hogy a professzorok szigorú, kutató tekintetétől menten az előadás alatt is áldozhasson Muzsájának. Rágja a ceruzát, ujjainak izületén számítgat: csipős epigrammát, distichont farag egyik tanuló társára, ki őt az előző óra szünet alatt megsértette. Atai az iskolai életét illeti azt mondják róla biográfusai, hogy sok haragosa volt. Ő ugyanis kiszemelt magának 40 egy néhány tanuló társa közül hármat-négyet s szeretve a csendes mulatozást, ezek társaságában töltötte idejét. Természetesen a többiek irigykedtek reá, amiért ők nem tartoztak az „electus“ ok közé, s Miskát hanczósággal vádolva, csufolták verselért is, meg azon voltak, hogy minél gyakrabban s minél mélyebben sért-hessék őt! A 16 éves ifju egyideig csak tűrte ezeket a csipéseket, de aztán ha kijött a sodrából, az öklével egyenlített ki nézetek közt támadt különbséget. Rendesen azon ban maró gunnyal, csipős epigrammáival szidta le őket, míg kiválasztott barátaival szemben a legmészebb menő áldozat kész-ségre is kész volt.

Szétesfehérvárott cisterciák tanították őket. Ezek között volt egy „szeszélyes pater“ tanárjok, aki különösen délutánként tul izgatóny és nagyon ingerlékeny volt. Szerencsére az V-ik classis mindig délutánonként volt kénytelen szenvedni e tanár szeszélyeit, aki anélkül is szerfölött szigorú és minden-kihez igazságtalan volt.

Igy egy délutáni előadásán egyik tanítványa, ki véletlenül Vörösmartynek jó barátja volt, eltűszkölte magát. A pater reverend ssmus rákiáltott:

— Mit zavarod az előadást? Tudod hogy gyütölöm az e féléket. Ha még egyet is mersz túszkölni, kidoblak!

Vörösmartynek a figyelmét ez még nem érintette s érdeklődését sem költötte fel. De

a fiu, aki bármennyire tartóztatta is magát, elrejtve vonagló arcát zsebkezdőjébe, egy idő múlva mégis kénytelen volt a természet követelményeinek szabadfolyást engedni, s egy falrengető „trrrsz-öt hallatott zsebkezdője mögöl. Az actió hatalmas reactiót szült. Erre a pater kikelt, s dühtől eltorzult ábrázattal fordult hozzá.

— Pimasz! Gazember! Hát csak azért is ellenkezel? Jer ide! Amiért megszegted szigorú parancsomat, a „domus pedellaris“ban óra után „virgára“ jelentkezel. Megértetted . . . ? Addig itt állasz!

Erre aztán a classis mormogni kezdett. De tiltakozásuknak sem a „bünös“, sem a többiek nem mertek kifejezést adni. A professor heves kiabálására, — amely különben nem volt szokatlan a növendékek között — feleszmélt „e cura versificationis“ Miska is, és információt szerezve szomszédjától, hirtelen fölállt s kollégái nagy bámulatára szólni tiltakozni kezdett:

— Pater reverendissime, domine professor! Én az osztály nevében a kilátásba helyezett büntetés neme és végrehajtása ellen tiltakozom. Már nem vagyunk épen kis pulyák s botbüntetés mind barátunkra, mind pedig a elassisra nézve lealacsonyító, megszegyenítő volna! Kérem azért a büntetés enyhítését, sőt elengedését, annyival inkább, mert ő hibát épenséggel nem követett el!

— Most már azért sem! — Egyebet nem tudott a tanár e példátlan dologra felelni s most tüstént személyesen akarta végrehajtani a „delinquense“-n a botbüntetést. Erre kilépett a padból Vörösmarty s társai felé fordult e szavakkal:

— Barátaim! Akiben egy csöpp becsületérzés és összetartás van, az velem fog tartani. S ezzel megfogva a katedra előtt remegő fiu kezét, az osztály élén kivonult a teremből. Nem volt senki, aki helyén maradt volna. Aztán elmentek a városból egy negyed órányira fekvő fűzesbe, s mire a „pater reverendissime“ föleszmélt dermedt ál-mélkodásából, a tanítványok akkorra már messzi jártak. A domine aztán városi hajdúkkal ment utánok. A fiuk körülbelöl sejtették ezt előre s idejekorán felfegyverkeztek az ellenállásra. Mint fővezér, a dictatori hatastörrel Miska volt felruházva. Az ő parancsa folytán; ki botot vágott, ki kövel rakta meg minden zsebt, a helybeliek közül pedig, aki tehette, — töltés nélkül bár, — de ijjesztésül s magoknak bátorításul utközben elhozta hazulról az apja vadászpuskáját. Mikor aztán a pater a hajdukaraly közepén megérkezett a csapatára, kiki a maga módja szerint, a saját fegyver nemével üdvözölte a hivatalan kis csapatot.

— Hm . . . hm . . . ! Nem ugy sikerült, mint gondoltam, — mormogta — ezuttal nem bajusza alatt, hanem fogai közt — a domine professor.

Majd, mikor idő multával a diák táborban elfogyott a löveg, a botot pedig az egyedek közti hely távoltsága miatt használni lehetetlen volt, a fiuk, Miska helybenhagyá tanácsára beleegyeztek a pater által javasolt békés fegyverszünetbe. A tanár egy fehér zsebkezdőt tüzött elmaradhatlan botja végére s e bökékörtési jelvényvel az ellen-táborba küldött egy hajdut parlamaioterei minőségében. A fiuk többé-kevésbé megértették ennek célját, de a pater által küldött azon szigorú feltételnek és üzenetnek, hogy hódoljanak meg, nem voltak hajlandók magokat alávetni. Nem is fogadtak el; de a magok kebeléből nem mertek megbízható követet küldeni az ellentáborba alkudozás végett, mert míg attól tartottak, hogy a ravasz macska megfogja a körmei elé mező mit sem sejtő agerecskét, addig azt is latolgatták, hogy hátha a követ e lázadásnak első mátyrja találna lenni? Előállott hát ekkor Vörösmarty, s harsány hangon, hogy míg az ellenséges csapat központján ágas-kolós pater is meghallhassa, mondá:

— Tisztelt hajdu bácsi mondja meg az itt álló V-ik osztály nevében küldőjének, hogy mi, szilárd elhatározásunkhoz híven se nem capitulálunk, se nem távozzunk innen, s végsőkig védelmezni fogjuk magunkat, s igaz ügyünket! Erre suttogás is némi elégtelenség mozgolódás támadt a diáktáborban, mire Miska így formulázta az üzenetet:

mi innen el nem, s előadásra sem megyünk, míg a kpater rev* magokat innen el nem távolítja! — Ez már aztán mindenkinél meg-elégültséggel találkozott.

— Jól van nó! Meg lesz; de aztán szavatok mellett maradjatok! kiáltott vissza a pater, ami, még az e képen kijátszott „városi had“ képviselői körében is békés hangulatot szült. Azután előre küldve a hajdukat, ő maga is megindult szép lassu lépésekkel. A diák had meg győzelmi kiáltásokkal, diadal ittasan ment utánna, a vér nélkül nyert győzelem és békés létrejövétel feletti örömmükben levegőbe dobálva kuosmáikat! Majd kerülő utra térve el is hagyták a tanárt, s futó lépésben felérve az iskolába, mindenik szépen elfoglalta a maga padját. Már ekkor, nem tudni miért, mintha valami nyomott hangulat szállotta volna meg a még pár perccel előbb győzelemittas kebleket, halálos csönd keletkezett. S bár csendben — mégis félelem nélkül vártak, bármi következék is; lelkökben üdvözölték a gyűlölt Miskát, s meg voltak elégedve magokkal! Aztán belépett a tanár, szintén a maga vélt győzelme tudatában, fenségséggel, méltósággal és — a direktor, ki bár meg volt lepette a viharos hangulatban beállott de nem várt fordulat által, s rendkívüli hivatalos, de még is szeretetteljes komolysággal kezdett beszélni. Majd hangosan kiáltá:

— Hic est? Michael Vörösmarty?

— Hic sum! mondja ő.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérletszünet (C)

Kedden, 1906. évi április hó 3-án:

KONDOR ERNŐ bucsu felléptével:**A Gyurkovics leányok.**

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

S Z E M É L Y E K :

Radányi báró, ezredes	—	Szakács Andor.
Horkay Feri	—	Kondor Ernő.
Özvegy Gyurkovicsné	—	Szakácsné.
Mici)	Szabó Irma.
Katalin)	Markovics M.
Ella)	Szakács Ilus.
Liza)	Kontha Teruz.
Klári)	Szakács Ersei.
Sári)	Szakács Kató.
Terka)	Szakács Babus.
Gida, Radányi ezredes gyámfia	—	Sarkadi Vilmos.

Holnap, szerdán, április hó 4 én: **JÁSZAI****MARI első felléptével:****S T U A R T M Á R I A.**

Dráma.

Ne vásároljon addig senki sem!

kinek elegáns

mell és derékfűzőre

van szüksége, míg az

Erdős Kálmánné

által készített modern

mell és derékfűző

mintákat megemtekint, melyeket legnagyobb szakértelemmel és legújabb fazonra készít mérték után bárkinek.

Kivánatra mérték felvételt lakáson is eszközöl.

Tisztelettel

Erdős Kálmánné**Debrecen, Lorántffy-utca 12**

Javitást és tisztítást olcsó áron elfogad.

Ne vegyen

TAVASZI

kezttyüt

mig meg nem tekinti

Schön Sándor

most megnyit és jól felszerelt

kezttyü raktárát

● ● Piac-utca 12. ● ●

(Stenczinger ház.)

Magyar Állam vasutak
M E N E T R E N D J E
1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 48
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 36
	reggel	5 35
	reggel	5 44
	d. e.	8 09
H.-Böszörmény	d. e.	8 16
B.-Sz. Mihály	d. u.	11 11
felé	d. u.	11 20
	d. u.	4 41
	d. u.	4 54
	este	7 —
	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31. kor. ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárád f. gyors	este	6 40
Budapest — Nagyvárád felől —	éjjel	8 24
Budapest — Nagyvárád felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11 31
	reggel	7 38
	d. e.	7 40
B.-Sz. Mihály	este	6 22
H.-Böszörmény	este	6 28
felől	d. u.	8 29
	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálakban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek úgy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnagyobb pontosággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JANOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

Okvetlen rendelje meg!

BUDAPEST ÉJJEL

Olvasva már
cimű szenzációs könyvet?
A vaskos díszes kiáll. Ezen mű első kiadása pár Irta: Benedek László
tású kötet ára 3 korona. hó alatt teljesen elfogyott! (Adrien.)
MOST JELENT MEG A MÁSODIK KIADÁS,
mely az összeg előlegez beküldése „BUDAPEST ÉJJEL” kiadóhivatalában.
vagy utánvét mellett megrendelhető a Budapest, IV., Veres Pálné-utca (Zöldfa-u.) 16 d.

Képek az éjszakából:

Tartalom: Hogy születik a bűn. — Gondos nevelés. — Mari. — Mari elbukik. — A család. — Mariból Ella lesz. — Bűn útján. — Fokról-fokra. — Aki valóban szeret. — Egy sz. — Apró éjjeli mesék. — A zsoke. — Mesterséges botrány. — A ni felesleges. — Nap-pali Pali. — Ida. — Kedélyes koczikázás. — A zsúr. — A tisztesség kérdése. — Tiszta szerelem. — Az utca. — Szerelm? — Páriák. — Lilly esőkje. — Tárcanyag I. Asszony-természet. — II. Asszonyenergia. — Az illúzió.

A szerző élénk színekkel és megfigyelő képességgel festi a fővárosi társadalmat s annak kinövését az erkölcsi dekadenciát.

Leírja az örökös érekből való versengést a legszentebb emberi érzelm: a szerelem körül.

Leírja a tipikus szegény leány bukását és azt, hogy hogyan ér el a fordulóponthoz midőn a bukásra határozza el magát. És hogy milyen élete van a bűnös leánynak erkölcsi süllyedése után.

A szerző ennek okát keresi és rámutat arra a tényezőre, mely ebben az igazi bűnös.

Több tárcacikket, társadalmi rajzot és egy kis regényt tartalmaz a kötet, melynek minden sora erős, de igazságos naturalista tollról tesz tanúságot.

Ö Császári és Királyi Fensége néhai József főherceg is megrendelte a könyvet és a szerzőjéhez a következő ajánlatküzleget irt levelet intézte:

Tisztelt Uram!
A „Budapest Éjjel” című mű hirdetéséből feltűnt nekem annak emberbarátai célja és azonnal megrendeltem.

Átolvassága meggyőzött arról, hogy vonzó irálylyal mélyen lélektanilag átgondolt eszmékkel esztel-tetik az erkölcsi süllyedés szép fővárosunkban és hogy a sorok között rejlik azon nemes ezél, mely ezen fáj-dalom, oly nagyon is elterjedt bűnös bukásnak elejét vegye, a mi kivált a mostani regényirodalom frivol írá-nya mellett, nagyon dicséretre méltó. Kellene ezen kezdett pályán tovább haladnia és biztos lehet, hogy számtalan szerencsétlent megmenthet erkölcsileg.

Kiváló tisztelettel
József főherceg s. k.

A mű ezen levél eredeti fényképmásolatát (facsimiljét) is tartalmazza

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur” fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:
Borsos Kata cégnél DEBRECZEN.

László Zsigmond

állatorvosi

rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: léptene, sercegő üszök, sertés orbánc elleni oltásokat.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Szegesd.

Központi iroda: Felső-Szegesd, Somogy-m.

Csak

Selle és Kary

FREDI

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos, Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíjben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárban Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

Egy tégely ára kor. 4 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

ANGYAL

DROGUERIA

Megnyitási jelentése!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Piacz-utca 42 szám, Lamprecht palotában

Szógyáru (Drogueria)

üzletet nyitottam. hol

DUSAN FELSZERELT RAKTÁRT TARTOK:

Vegyszerekből: Hygienikus kötszerekből. Betegápolási cikkek. Összes bel- és külföldi különlegességekből.

Legfinomabb francia és magyar cognac, Valódi angol Rumok, Teák, angol és francia Illatszerek.

Szappanok, Ajk-arcfestékek, Arc-crémek, Essentiák, gazdasági cikkek, gyógyszappanok, gummi különlegességek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kitűnő tisztelettel:

Rác Herman.

„Angyal” drogueria, Piac-u. 42., a Hungária kávéházzal szemben.

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérelt **1160 hold** kitűnő legelőnkből még **100—200 holdat** olcsón bérbeadunk és marháink közé nyaralásra egyes darabokat elfogadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország út mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel bir és kutakkal el van látva.

Neuschloss Testvérek

Szatmár.

205-5-2.